

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

VIII. An Deus occulta vi moueat, ac neceßitet nos ad peccandum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Ad II. Infrà quæst. 9. liquebit, quod, quæ operatur Deus, operari eum voluntate sua: at operatur omnia, præter peccata.

Ad III. Sequens peccatum prioris est pœna, improprie & indirectè; sc. dum peccatum prius fugat gratiam, à qua desertus homo pronior ruit in peccatum aliud, aut in infamiam.

Ad IV. Aug. in Enchir. c. 100. Deus peccata permittit volens; fiunt autem Deo non volente. Permissio iusta est; peccatum iniquum. Nec ideo, quia peccatur inuito Deo, Deus non est omnipotens; quia inter velle & nolle Dei medium datur Permittere malum, & tamen id non velle.

QVÆSTIO VII.

An Impellat Diabolum Deus, ut nos ad peccandum inducat?

CALVINVS ait, Inst. 1. c. 18. §. 1. Scimus Sathanam se coram Deo sistere, ad excipienda iussa, non minus quàm Angelos, qui spontè obediunt: diuerso id quidem modo & fine, sed tamen ne quid agredi possit, nisi volente Deo. &c. Ergo quicquid agerent homines, vel Sathan ipse, Deus tamen clauum tenet, ut ad exequenda sua iudicia conuertat eorum conatus. Vult Deus perfidum Regem Achab decipi; operam suam offert diabolus: mittitur cum mandato certo, ut sit sp. mendax in ore Prophetarum. &c. Ridiculum foret, iudicem tantum Permittere, non Decernere, quid fieri velit, & mandare executionem ministris. Ibid. §. 2. Fateor, interposita Sathanae opera sepe Deum agere in reprobis; sed ut eius impulsu Sathan ipse partes suas agat & perficiat, quatenus datum est. &c. Dicitur Sathan excacare infidelium mentes: vnde hoc, nisi quod ab ipso Deo manat efficaciam erroris? &c. §. 5. Spiritus ergo impurus, Dei spiritus vocatur; quia ad eius nutum potentiamque respondet, instrumentum magis ipsius in agendo, quàm à seipso autor. &c.

AVTOR. I. Nemini mandatis Deus

impie agere, Eccl. 15. adeò nec diabolo vnquam; cuius impietati voluntariæ patronum agit Calvinus; culpaturque Deum ceu mandatarium Sathanicæ malitiæ.

2. Deus contraria mādaret homini, ut non peccet, resistatque diabolo: Sathanæ, ut inducat ad peccandum. Item Dei mandata de procurandis peccatis habere semper vim & effectum; at ea de vitandis ijs, ac virtutibus operandis, non sortiri effectum semper; Item, Inde promptior Deus foret ad mala, quàm bona; cum illa semper, hæc non semper eueniant. Item, Deus plus Sathanæ quàm Angelis tribueret: nam mandato suo diaboli efficaciter concurreret semper; non pariter Angelis dato. Vnde Deus omnia nobiscum simulato ageret inhortans ad virtutes: Frustrà Apostolus, Eph. 6. *Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare aduersus insidias diaboli*, hoc est Caluino, aduersus mandatum Dei.

3. Deus odit peccatum, ut suprà liquet: non ergo Sathanam incitat eisdem procurando. Vide *Antichristum* p. 4. q. 6.

QVÆSTIO VIII.

An occulta vi moueat ac Necesitates nos ad peccandum Deus?

CALVINVS ait, Inst. 1. c. 18. §. 2. Quantum ad arcanos motus spectat, quod de corde Regis predicat Salomon, *flecti huc & illuc, prout Deo visum est*, ad totum certè genus humanum extenditur, tantundemq; valet, ac si dixisset: *Quicquid animis concipimus, arcana Dei inspiratione ad suum finem dirigi.* Et certè nisi Deus intus operaretur in mentibus ho-

minum, non rectè dictum esset, auferre labium à veracibus, & à senibus prudentiam, auferre cor Principibus terra, vt errent per devia. &c. Vnde apparet certa destinatione Dei impulsos sc. Assyrios. Et §. 4. Homo iusto Dei impulsu agit, quod sibi non licet. Inst. 3. c. 23. §. 9. Excusabiles peccando &c. supra quæst. 6.

SVADET istis. Dominus 2. Reg. 16. Præcepit Semei, vt malediceret Dauid. Et 2. Reg. 24. Commouit Dominus Dauid dicens: Vade, numera Israel & Iudam. Ezech. 14. Ego Dominus decepi prophetam illum. Et 2. Theff. 2. Mittere illis Deus operationem erroris, vt credant mendacio. Pl. 43. Declinasti semitas nostras à via tua. Pl. 104. Conuertit cor eorum, vt odirent populum eius. Ioan. 13. Quod facis fac cito.

AVTOR. DEVS neminem tentat ad malum, minus necessitat.

1. Teste S. Scriptura in *Antichristo* p. 4. q. 7. Notat tamen S. Aug. l. 2. de consensu Euang. c. 3. duplex genus tentationum, vel ad probandum: Vt Gen. 22. *Tentauit Deus Abraham: Vel ad seducendum; sic Iac. 1. Ipse neminem tentat.* Imò. Cor. 13. *Fidelis Deus, qui nõ patietur vos tentari supra id, quod potestis; tantum abest, vt tentatione inducat in casum. &c.*

2. Deinde, est in Ecclesia Discretio spirituum. Cor. 12. *Diuisiones gratiarum sunt: At si Deus impellit nos ad bona, & mala, semper existimare possum ex Deo instinctum esse. Sed contra monemur ibidem: Nolite credere omni spiritui; sed probate spiritus, si ex Deo sint: Caluino autem bona, mala; vera, falsa perindè inspirantur à Deo: Nullus igitur sensus Scripturæ foret hæreticus: nec verus à falso discerni posset.*

DICO AD obiecta. Deus circa hominum peccata facit plura:

1. Non impedit conatum peccare volentium.

2. Negat eis, gratiã destitutis, auxilium speciale contra peccatum.

3. Permissiue finit pronos ad peccandum peccare.

4. Occasionem offert subindè peccandi.

5. Peccata impiorum dirigit ad salutem electorum. Hinc liquent Scripturæ.

QVÆSTIO IX.

An Deus Operetur nobiscum peccata nostra?

CALVINVS ait Inst. 1. c. 17. §. 5. *Egyptia concedo, fures. &c. esse diuina prudentia instrumta.* Idem c. 18. §. 1. *Ergo, quis quid agitent homines vel Sathan ipse, Deus clauum tenet.* Infra. *Abstinet incesto coisupatris thoru polluens, detestabile scelus perpetrat: Deus tamen hoc opus suum esse pronunciat.* §. 2. *Certè nisi operaretur in mentibus hominum, non rectè dictum esset, auferre labium à veracibus.* Distinctius declarat Inst. 3. c. 4. §. 2. *Omitto hic Vniuersalem Motionem Dei, vnde creatura omnes, vt sustententur, ita efficaciam quibus agendi ducunt: de illa speciali Actione tantum loquor, qua in vnoquoque facinore apparet. Hæc habet ille ex sequentibus: Nam*

LUTHERVS ista fudit: *Mala opera in impijs Deus operatur. Quæ verba dein Lutherani eraserunt.* ZVINGLIUS Serm. de prouid. e. 6. *Quando faciunt adulterium, homic. &c. Dei opus est motorij, auerij, impulsorij.* MELANCHT. Ad Rom. 8. *Adulterium Dauidis, & proditio Iuda ita est proprium opus Dei, sicut conuersio Pauli.* Sed hi sententiam vertunt.

SVADET Caluinus istis. Isa. 45. *Ego Destitimus, & non alter, faciens pacem, & creans malum.* Ego Dominus faciens omnia hæc. Vnde Absolonis incestus, erat malum culpæ, & tamen à Deo.

AVTOR. Deus non operatur nobiscum peccata.

1. Sic Scriptura in *Antichristo* p. 4. q. 7. *Quia odit peccata Deus, & peccatores. Quare Esau odio habuit; Cur non similiter*